

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Monika Obrębska

sekretarz sędowy E. A.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 września 2013 r. w O.

sprawy z odwołania Z. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 17.05.2013r.**znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. Ł. prawo do emerytury począwszy od 5 maja 2013 roku,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 12.04.2013r. Z. Ł. złożył w Oddziale ZUS w P. Inspektorat w O., wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 17.05.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił Z. Ł. prawa do tego świadczenia uznając, iż nie udowodnił wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Z. Ł. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, iż przepracował w szczególnych warunkach około 20 lat, oraz że wbrew twierdzeniom organu rentowego w okresie od 01.01.1989r. do 7.04.2000r. pracował w stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że Z. Ł. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat, nie przystąpienia do OFE i legitymowania się ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uznał bowiem jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 01.01.1989r. do dnia 31.12.1998r. z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O., ponieważ świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.05.2009r. zostało wydane przez Zakłady (...), które nie jest następcą prawnym, a jest jedynie przechowawcą dokumentów po w/w zakładzie.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie Z. Ł. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), gdyż urodził się on (...)roku. Zgodnie z tymi przepisami, prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy wskazać należy, że ZUS po analizie zgromadzonej w aktach dokumentacji uznał, że Z. Ł. udowodnił na dzień 01.01.1999r. okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat i 8 miesięcy.

Wobec zakwestionowania przez organ rentowy z przyczyn formalnych przedstawionego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.05.2009r. (spełnienie przez odwołującego pozostałych przesłanek warunkujących nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury nie było przez ZUS kwestionowane), zasadniczą kwestią wymagająca przesądzenia w przedmiotowej sprawie było rozstrzygnięcie, czy odwołujący zgromadził 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na powyższe okoliczności Sąd przesłuchał świadków oraz odwołującego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych oraz dokumentów z akt emerytalnych.

Z zeznań świadków S. K. (1), S. K. (2) i J. N., którzy pracowali z odwołującym w spornym okresie wynika, że Z. Ł. pracował w Zakładzie (...) (wcześniej Baza (...)) przy Zakładach (...) w O.) przez cały czas, w pełnym wymiarze czasu pracy, wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony. Jeździł S., J., V. i M.. Nie zajmował się załadunkami ani rozładunkami. Z zeznań świadków wynikało, że w firmie w pewnym okresie była praktyka, że kierowcy mieli dodatkowo zapisane w zakresie obowiązków konwojowanie towarów, co polegało jedynie na odpowiedzialności materialnej za przewożone towary. Nie zmieniało to jednak faktu, że cały

czas pracowali jako kierowcy samochodów ciężarowych. Świadek S. K. (2) dodał, że on pracował w takim samym charakterze jak Z. Ł. i uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury po odwołaniu się do Sądu.

Zeznania świadków w pełni korespondują z zeznaniami odwołującego Z. Ł., który zeznał, że w całym spornym okresie, jak też w okresie uznanym przez ZUS, pracował wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o ładowności pow. 3,5 tony. Pracował w takim charakterze aż do rozwiązania spółki. Podobnie jak świadkowie, również odwołujący podał, że funkcja konwojenta ograniczała się do odpowiedzialności materialnej za przewożony towar. Odwołujący wyjaśnił, że angaż kierowcy – konwojenta wiązał się jedynie z podpisywaniem dokumentów na przewożony towar. Innych czynności oprócz pracy kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony nie wykonywał.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie są osobami obcymi dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali razem z odwołującym, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy w spornym okresie.

Zeznania świadków korespondują też z dokumentami z akt osobowych. Ich analiza wskazuje, że stanowisko odwołującego określane było ogólnie bądź jako kierowca bądź kierowca – konwojent. Z pisma z dnia 02.05.1978r. dotyczącego odpowiedzialności materialnej wynika jednak, że odwołującemu z dniem 02.05.1978r. powierzono samochód S. (...) chłodnia nr ewidencyjny 919 (vide akta osobowe). Z pisma z 12.08.1979r. wynika, że przydzielono odwołującemu pojazd marki J. (...) (...) o ciężarze całkowitym 15.250 kg. Powyższe potwierdza też wniosek o przeszeregowanie z 05.08.1979r. (vide akta osobowe). Podkreślić w tym miejscu należy, że zgodnie z ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwem i doktryną, to nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj powierzonej pracy, ma najistotniejsze znaczenie dla oceny czy pracownik wykonywał prace w szczególnych warunkach bądź szczególnym charakterze. Z przeprowadzonych dowodów osobowych wynika bezspornie, że w całym spornym okresie odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony. Za przyjęciem powyższej tezy przemawia również charakter i specyfika pracy odwołującego, który zajmował się głównie przewożeniem mięsa i wędlin, co zasadniczo możliwe było samochodami ciężarowymi – chłodniami. Z przeprowadzonych dowodów wynika też bezspornie, że czynność konwojowania związana była jedynie z odpowiedzialnością materialną za przewożony towar, co nie zamieniało w żaden sposób faktu, że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego.

Reasumując powyższe Sąd doszedł do przekonania, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach należy zaliczyć Z. Ł., obok okresu uznanego przez ZUS dodatkowo okres od dnia 01.01.1989r. do 31.12.1998 roku (tj. łącznie 10 lat), w którym to okresie Z. Ł. pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace te są wyszczególnione w wykazie A dziale VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Po dołączeniu wskazanego wyżej okresu do okresu uznanego przez ZUS w rozmiarze 10 lat i 8 miesięcy, daje to łącznie okres 20 lat i 8 miesięcy, a więc znacznie więcej niż wymagane ustawą 15 lat.

Z. Ł. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999 r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat tj. łącznie zgromadził 26 lat, 3 miesiące i 10 dni, osiągnął wiek 60 lat w dniu (...) nie przystąpił do OFE (vide: dokumenty z akt emerytalnych).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 17.05.2013r. i przyznał Z. Ł. prawo do emerytury począwszy od dnia (...) roku tj. od dnia, w którym odwołujący ukończył 60 lat, gdyż dopiero na tę datę odwołujący spełnił wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do tego świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowanie sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.